

Orientering fra Miljøstyrelsen

Nr. 6 1991

Orientering om ny miljøbeskyttelseslov

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Orientering om ny miljøbeskyttelseslov

Den nye lov om miljøbeskyttelse gennemgås med hovedvægten på det nye i loven samt på ændringerne i forhold til den gældende miljøbeskyttelseslov.

Pris kr. 45,- (inkl. 22% moms)

ISSN nr. 0105-2722

ISBN nr. 87-503-9341-3

Miljøministeriet **Miljøstyrelsen**

Strandgade 29, 1401 København K, tlf. 31 57 83 10

Orientering fra Miljøstyrelsen

1985

- Nr. 1 : Badevand og strandkvalitet
- Nr. 2 : Luftforurening fra motorøretøjer
- Nr. 3 : Emneordliste til databasen MILJØLITT
- Nr. 4 : Aktuelle emner: NPO-handlingsplan og tilsyn m.v.
- Nr. 5 : Miljøgifter
- Nr. 6 : Miljøkreditrådets årsberetning 1984
- Nr. 7 : Forbrug og forurening med arsen, chrom, cobalt og nikkel
- Nr. 8 : Kemikaliaffald - fritagelse for aflevering
- Nr. 9 : Oprensningsteknik ved oliestild på land

1986

- Nr. 1 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1986
- Nr. 2 : Om dioxinhandlingsplan, tilsyn og andet
- Nr. 3 : Badevand og strandkvalitet
- Nr. 4 : Miljøkreditrådets årsberetning 1985
- Nr. 5 : Genanvendelsesrådets årsberetning 1985
- Nr. 6 : Miljølovsrevision og ministerredegørelser
- Nr. 7 : Mikrobiologiske vand- og miljøanalyser 1985

1987

- Nr. 1 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1987
- Nr. 2 : Badevand og strandkvalitet
- Nr. 3 : Miljøstraffesager 1
- Nr. 4 : Miljøgodkendelser og forsøgsanlæg
- Nr. 5 : Vandmiljøhandlingsplan og tilsynsundersøgelse
- Nr. 6 : Genanvendelsesrådets årsberetning 1986
- Nr. 7 : Miljøstraffesager 2

1988

- Nr. 1 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1988
- Nr. 2 : Badevand
- Nr. 3 : Fælleskommunale affaldsselskaber
- Nr. 4 : Genanvendelsesrådets årsberetning 1987
- Nr. 5 : Miljøtilsyn 1987

1989

- Nr. 1 : Den kommunale affaldsplan
- Nr. 2 : Miljøstraffesager 3
- Nr. 3 : Skærpede udstødningsnormer for biler
- Nr. 4 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1989
- Nr. 5 : Badevand
- Nr. 6 : Kemikaliefri ukrudtsbekæmpelse i grønne områder
- Nr. 7 : Industrielle forureningsundersøgelser
- Nr. 8 : Genanvendelsesrådets årsberetning 1988
- Nr. 9 : Salg af bekæmpelsesmidler 1986, 1987 og 1988
- Nr. 10 : Spildevandsslam fra kommunale renseanlæg i 1987
- Nr. 11 : Miljøtilsyn 1988

1990

- Nr. 1 : Miljøstraffesager 4
- Nr. 2 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1990
- Nr. 3 : Evaluering af udviklingsprogrammet for rene teknologi
- Nr. 4 : Salg af bekæmpelsesmidler 1987, 1988 og 1989
- Nr. 5 : Aktuelle emner
- Nr. 6 : Genanvendelsesrådets årsberetning 1989
- Nr. 7 : Miljøtilsyn 1989

1991

- Nr. 1 : Oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler 1991
- Nr. 2 : Miljøstraffesager 5
- Nr. 3 : Genanvendelsesråds årsberetning 1990
- Nr. 4 : Affald i Danmark
- Nr. 5 : Salg af bekæmpelsesmidler 1988, 1989 og 1990
- Nr. 6 : Orientering om ny miljøbeskyttelseslov

Orientering fra Miljøstyrelsen
Nr. 6 1991

Orientering om ny miljøbeskyttelseslov

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Indhold

0.	Indledning	5
1.	Lovens formål	7
2.	Almindelige bestemmelser	9
3.	Beskyttelse af jord og grundvand	13
4.	Beskyttelse af overfladevand	14
5.	Forurenende virksomhed	16
6.	Affald	20
7.	Genanvendelse og renere teknologi	24
8.	Ekspropriation og erstatning	26
9.	Tilsyn	28
10.	Administrative bestemmelser	30
11.	Klage eller søgsmål	32
12.	Miljøklagenævnet	34
13.	Straf	36
14.	Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser	37
	Registreringsblad	40

0. Indledning

Folketinget har d. 31. maj 1991 vedtaget en ny lov om miljøbeskyttelse, lov nr. 358 af 6. juni 1991. Loven træder i kraft den 1. januar 1992. Samtidig er vedtaget en ny lov om planlægning og en ny lov om råstoffer, mens de øvrige lovforslag, der indgik i den samlede miljølovsreform - forslagene til lov om vandløb, lov om naturbeskyttelse og lov om naturklagenævnet - ikke blev vedtaget.

Formålet

Formålet med at foretage en gennemgribende revision af miljølovgivningen var: en forenkling af lovgivningen, en bedre anvendelse af ressourcerne og en styrkelse af miljøindsatsen.

Forenkling

På miljøbeskyttelsesområdet er forenklingen sket ved, at Lov om miljøbeskyttelse, Lov om genanvendelse og begrænsning af affald, Lov om begrænsning af udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra kraftværker, Lov om blyindhold m.v. i motorbenzin, Lov om begrænsning af svovlindholdet i brændsel og Lov om bortskaffelse m.v. af olie- og kemikalieaffald nu er samlet i én lov. Dermed gives der et bedre overblik over den samlede regulering på forureningsområdet. En række regler er tillige blevet harmoniseret med tilsvarende regler i de andre miljølove.

Bedre ressource-anvendelse

Der frigøres ressourcer ved, at klagereglerne er blevet forenklet. Hovedreglen er, at afgørelser kan påklages 1 gang; for bestemte sagstyper er der indført endelighed for 1. instansens afgørelse, og muligheden for 3. instansbehandling er blevet begrænset betydeligt. Listen over særligt forurenende virksomheder vil blive begrænset væsentligt. De ressourcer, der således frigøres hos myndighederne, skal anvendes på områder, der er af større betydning for miljøbeskyttelsen, f. eks. godkendelsesbehandling af de gamle listevirksomheder, der ikke har en samlet miljøgodkendelse, øget tilsyn og til at fremme indførelsen af renere teknologi og genanvendelse.

Styrket miljøindsats

Styrkelse af miljøindsatsen sker bl.a. ved, at princippet om renere teknologi indføres som et bærende element i miljøbeskyttelsen. Forureningsbegrebet udvides, således at fast affald og restprodukter fra en virksomheds produktion også betragtes som en del af virksomhedens forurening på samme måde som luftforurening, støj og spildevand. Hovedvægten i miljøbeskyttelsesindsatsen skal fremover lægges på en forebyggende regulering af hele det kredsløb af materialer og produkter i samfundet, der er grundlaget for forureningen. Der skal anlægges en samlet miljømæssig vurdering af alle forhold i forbindelse med fremstilling af en vare, forbrug af varen og ved den endelige bortskaffelse af denne som affald.

Med den nye lov er de hidtil gældende bestemmelser om de kommunale myndigheders sektorplanlægning afformaliseret.

Der skal stadig tilvejebringes den nødvendige kortlægning og planlægning inden for de enkelte dele af miljøområdet. Denne kortlægning og planlægning skal indgå i regionplanlægningen, ligesom den er en del af grundlaget for udformningen af kommune- og lokalplaner. Endvidere skal den danne grundlaget for administration af miljøloven. Eksempelvis er recipientkvalitetsplanlægningen nødvendig, for at amtskommunerne kan meddele spildevandstilladelser på et kvalificeret grundlag.

I nærværende Orientering fra Miljøstyrelsen gennemgås den nye lov med hovedvægten på det nye og ændringerne i forhold til den gældende miljøbeskyttelseslov.

1. Lovens formål

Udvidet formålsbestemmelse

Formålsbestemmelserne er udvidet. De gældende bestemmelser sigter på at forebygge og bekæmpe forurening og udarbejde hygiejnisk begrundede regler.

Herudover skal den nye lov

- begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer, jf. § 1, stk. 1, nr. 3,
- fremme anvendelse af renere teknologi, jf. § 1, stk. 1, nr. 4, og
- fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldsbortskaffelse.

§ 2 i loven beskriver som hidtil, hvad der er omfattet af lovens forureningsbegreb.

Mikroorganismer omfattes af forureningsbegrebet

Det fastslås, at udsendelse af mikroorganismer, der kan være til skade for miljø og sundhed, også omfattes af forureningsbegrebet. Som konsekvens heraf er der i § 7, stk. 1, nr. 10 indsat en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte regler om bioteknologisk anvendelse af mikroorganismer, herunder om alle former for udledning til miljøet.

I § 3, der beskriver hvordan forskellige hensyn skal afvejes overfor hinanden ved lovens administration, er hensynet til en forebyggende indsats gennem anvendelse af renere teknologi prioriteret særligt højt.

Forsigtighedsprincippet lovfæstet

I § 3, stk. 2 nævnes, at der ved vurdering af foranstaltninger til forebyggelse og imødegåelse af forurening bl.a. skal lægges vægt på *forureningens sandsynlige virkning*. Denne formulering er valgt for at lovfæste det såkaldte forsigtighedsprincip, der er fastslået i forskellige internationale sammenhænge. Princippet går ud på, at mangel på fuld videnskabelig sikkerhed ikke må anvendes til at begrunde, at der ikke gribes ind ved risiko for alvorlige og uoprettelige skader på miljøet.

Princippet får betydning ved regelfastsættelse. Det fastslås, at Miljøministeriet ved udstedelse af regler og vejledninger kan operere med sikkerhedsfaktorer ved fastsættelse af grænseværdier eller retningslinier for forureningsmæssige beregninger på de områder, hvor der ikke foreligger et tilstrækkelig eksakt videngrundlag.

Det er ikke hensigten, at der herudover skal indgå et selvstændigt forsigtighedsprincip ved miljømyndighedernes afgørelse af konkrete sager.

Forureningsbegrænsningsprincippet

§ 4, stk. 3 indeholder forureningsbegrænsningsprincippet og fastslår, at det gælder for hele stofkredsløbet.

Forureneren-betaler-princippet

Det såkaldte forureneren-betaler-princip er understreget i stk. 4, der fastslår, at forureneren har pligt til at søge følgerne af en forurening forebygget eller afværget og pligt til at søge den hidtidige tilstand genoprettet. Hvis forureneren ikke selv har mulighed for at foretage de nødvendige foranstaltninger, skal forureneren bære disse.

Privates ansvar

§ 5 fastslår, at den enkelte har et ansvar for ressourcebesparelser og miljøbeskyttelse. Både ved fremstilling, import og forbrug bør henholdsvis producenterne, importørerne og forbrugerne sikre sig, at varerne og produkterne har den længst mulige levetid, at de lader sig genanvende, og at de i mindst muligt omfang giver anledning til forureningsproblemer ved affaldsbortskaffelse. Det ansvar, der herved pålægges den enkelte, kan ikke i sig selv håndhæves og er da heller ikke strafsanktioneret. Men det ansvar, bestemmelsen pålægger, kan lægges til grund i forbindelse med udfærdigelse af regler, der udstedes i medfør af lovens øvrige bestemmelser eller ved andre styringsmidler, såsom afgifter, gebyrer og aftaler. F.eks. kan der udstedes regler i medfør af § 51 om forbud eller begrænsning i anvendelse af bestemte stoffer eller produkter.

Offentlige myndigheders ansvar

§ 6 udtaler, at offentlige myndigheder skal virke for at gennemføre lovens intentioner.

Ligesom det er tilfældet med § 5, er der her tale om et ansvar, som ikke er strafsanktioneret.

De offentlige myndigheder bør i deres indkøbspolitik være opmærksomme på, at de indkøbte varer og produkter har lang levetid, kan genanvendes og i mindst muligt omfang giver anledning til forureningsproblemer ved affaldsbortskaffelse. Offentlige drifts- og anlægsvirksomheder har en særlig forpligtelse til at fremme renere teknologi.

2. Almindelige bestemmelser

Kapitlet indeholder, ligesom den gældende miljøbeskyttelseslovs kapitel 2, en række bemyndigelser til at fastsætte generelle regler om forhold, som omfattes af loven.

Rammerne for de hidtidige bemyndigelser er udvidet

§ 7, stk. 1, nr. 1-7 har samme ordlyd som i den gældende lov, men en bredere rækkevidde som følge af

- 1) at affaldsfrembringelse nu også omfattes af lovens forureningsbegreb, og
- 2) at stoffer, materialer og produkter er inddraget under lovens område.

Kapitel 2 indeholder en række nye bemyndigelser til ministeren:

Miljørevision

Ifølge § 7, stk. 1, nr. 8 kan ministeren fastsætte anmeldelsesordninger for virksomheder med det sigte, at virksomhederne skal gennemgå deres råvarehusholdning, dvs. at de skal gennemgå deres forbrug af råstoffer og materialer samt deres udledninger og foretage anmeldelse herom til tilsynsmyndigheden. Bestemmelsen erstatter og udbygger den gældende lovs § 56 a.

Ordningen skal medvirke til at begrænse spild og ressourceanvendelse på virksomhederne og nedbringe virksomhedernes forurening. Den skal desuden ses som en udbygning af virksomhedernes egenkontrol, der via anmeldelseskravet virker som et informations- og kontrolredskab for tilsynsmyndigheden. Tilsvarende ordninger kendes fra udlandet, bl.a. USA, hvor ordningen betegnes "waste audits". Udnyttelsen af bemyndigelsen afventer rapportering af erfaringerne fra en række udviklingsprojekter samt forhandlinger om et forslag til EF-forordning.

Anmeldelse om midlertidige placeringer og anvendelser

Forslagets § 7, stk. 1, nr. 9 er en anden ny anmeldelsesregel. Ifølge denne kan ministeren fastsætte regler om, at der skal ske anmeldelse til tilsynsmyndigheden af midlertidige placeringer og anvendelse af anlæg, transportmidler, mobile anlæg, maskiner og redskaber, der kan medføre forurening og om vilkår for sådanne placeringer og anvendelser.

Formålet med bestemmelsen er, at eventuelle anmeldelsesregler sikrer, at tilsynsmyndigheden ved forudgående anmeldelse bliver varslet om sådanne anlæg, der ofte kan medføre betydelig lokal forurening (eksempelvis anlæg til sandblæsning af facader). Tilsynsmyndigheden får således en reel mulighed for at kontrollere, at anvendelsen af sådanne anlæg ikke medfører væsentlige gener for omboende.

Der forventes fastsat anmeldelsesregler i en af de bekendtgørelser, der vil afløse miljøbeskyttelsesreglementet.

Reglen om mikro-organismer

§ 7, stk. 1, nr. 10 giver en generel hjemmel til, at der kan fastsættes regler om bioteknologisk anvendelse af mikroorganismer og udledningsbegrænsende foranstaltninger, når det skønnes nødvendigt af hensyn til miljø og sundhed. Det kan f.eks. være regler om forbud mod anvendelsen af visse mikroorganismer i bioteknologiske processer. Der er ikke aktuelle planer om at udnytte denne hjemmel.

Herudover kan Miljøministeriet i samarbejde med den bioteknologiske industri udarbejde vejledninger om god produktionspraksis ved anvendelse af mikroorganismer.

For så vidt angår genteknologisk fremstillede mikroorganismer er disse omfattet af Lov nr. 356 af 6. juni 1991 om miljø og genteknologi.

Frivillig konsulent-ordning

§ 7, stk. 2 indeholder hjemmel til at etablere en frivillig konsulentordning for virksomhederne i forbindelse med gennemførelse af regler efter stk. 1, herunder om autorisation og gebyrer til dækning af udgifterne ved autorisation.

Ordningen kan f.eks. kombineres med anmeldelsesordninger efter § 7, stk. 1, nr. 8, således at konsulenterne bistår virksomhederne med at foretage en gennemgang af deres produktion og påpege muligheder for at omlægge virksomhedernes produktion og processer til renere teknologi. Gennemførelsen af en sådan uvildig kvalificeret konsulentrådgivning vil i givet fald kræve en autorisation af konsulenten for at sikre en faglig minimumsstandard. Udgifterne ved autorisationsordningen forudsættes dækket ved gebyrer, der betales af de konsulenter, der søger om autorisation.

I slutningen af 1992 forventes det, at der bl.a. foreligger erfaringer fra to forsøg med konsulentordninger indenfor henholdsvis svineslagterier og galvanovirksomhed.

Uddannelseskrav til driftspersonale

Ifølge § 7, stk. 3 kan ministeren fastsætte regler, der indebærer, at personale, der betjener bestemte forurenende anlæg, skal kunne dokumentere, at de har modtaget en nærmere fastlagt undervisning i miljømæssig og teknisk forsvarlig drift af anlæggene.

Der er i de seneste år blevet ofret meget betydelige beløb på modernisering og udbygning af de kommunale rensningsanlæg og affaldsforbrændingsanlæg. Forudsætningen for at få det fulde udbytte af disse og tilsvarende anlæg er, at driftspersonalet er højt kvalificeret. Der er allerede etableret en række kurser, bl.a. via arbejdsmarkedsuddannelserne og Den Kommunale Højskole. Miljøstyrelsen vil undersøge, i hvilket omfang der er brug for en udbygning og samordning af de eksisterende kursusaktiviteter samt for etablering af nye undervisningstilbud.

Miljømærke

§ 8 giver hjemmel til at fastsætte regler om en miljømærkeordning. Bemyndigelsen gælder for andre varer og produkter end de kemiske stoffer og produkter, der omfattes af en tilsvarende miljømærkeordning i § 10 a i Lov om kemiske stoffer og produkter.

Administrationen af et eventuelt miljømærke kan efter § 8, stk. 2 henlægges til det særlige nævn, der kan nedsættes efter miljømærkereglene i Lov om kemiske stoffer og produkter.

Formålet med at fastsætte regler om retten til at anvende et miljømærke er at give forbrugerne bedre muligheder for at vælge genanvendelige eller i øvrigt miljøvenlige varer og produkter fremfor andre. Samtidig vil ordningen tilskynde producenter til at udvikle og markedsføre miljøvenlige varer og produkter.

Gennemførelsen af en miljømærkeordning med hjemmel i § 8 vil sandsynligvis ske som led i gennemførelsen af EF-regler om miljømærkning, som er under udarbejdelse.

Stk. 5 indeholder et forbud imod en markedsføring af produkter og varer, som vildleder brugerne med hensyn til materialets, produktets eller varens miljø- og sundhedsmæssige egenskaber og virkninger eller med hensyn til den risiko, der kan være forbundet hermed.

Stk. 6 giver hjemmel til at fastsætte regler om vildledningsforbudet i stk. 5.

Pant- og rabatordninger

§ 9 giver hjemmel til at fastsætte pantordninger svarende til den gældende lov om genanvendelse og begrænsning af affald. Men bemyndigelsen er blevet uddybet således, at der skabes mulighed for at indføre rabatsystemer. Rabatsystemer vil særligt være aktuelle, hvis det produkt, der skal omfattes af ordningen, ikke har nogen værdi eller har en negativ værdi, men hvor der er en samfundsinteresse i at sikre, at produktet afleveres og sikres en forsvarlig bortskaffelse og/eller genanvendelse. Dette kan ske ved at give rabat ved køb af et nyt produkt mod aflevering af et gammelt.

Stk. 3 giver mulighed for og fastsætter betingelserne for, at administrationen af ordningen overlades til forhandlerne og producenterne af de pågældende produkter. Under forudsætning af, at der skabes sikkerhed for en forsvarlig indsamling, genanvendelse eller bortskaffelse, vil en privat ordning ofte være at foretrække.

Efter stk. 4 kan der fastsættes regler om, at forhandlere og producenter, der ikke deltager i en ordning efter stk. 3, og som i øvrigt dækker en væsentlig del af markedet, skal være tilsluttet ordningen.

Miljøaftaler

§ 10 er en nydannelse, som giver mulighed for, at miljøministeren for at begrænse *den samlede forurening*, herunder frembringelse af affald, kan fastsætte bindende mål herom og indgå aftaler om opfyldelse af målene med virksomheder eller sammenslutninger heraf.

Miljøaftaler kan have form af kvoter og kan kun bruges ved forureninger, der er af international eller national betydning.

Inden en indgået aftale iværksættes, skal de myndigheder og organisationer høres, som i øvrigt inddrages, når der forberedes nye administrative bestemmelser.

Ministerens kan fastsætte særlige regler om aftalegrundlaget og

betingelserne for sådanne aftaler, men dette er ikke en forudsætning for at indgå aftaler efter § 10.

Ifølge stk. 4 kan ministeren, når der er indgået aftale med virksomheder eller sammenslutninger, som repræsenterer en væsentlig del af den samlede anvendelse, udledning eller bortskaffelse af de omhandlede stoffer, produkter eller materialer, fastsætte tilsvarende krav om begrænsning af anvendelse, udledning eller bortskaffelse gældende for virksomheder, som ikke er omfattet af aftalen.

Miljøministeren kan i forbindelse med gennemførelsen af en aftale efter stk. 1 eller reglen efter stk. 4 bestemme, at afgørelser truffet efter loven eller efter regler i medfør af loven ændres i overensstemmelse med aftalerne eller reglerne. De tidligere afgørelser kan være f.eks. kapitel 5-godkendelser, spildevandstilladelser eller påbud.

De lokale tilsynsmyndigheders muligheder for at supplere eller skærpe en aftale eller regler vil fremgå af aftalen.

De lokale tilsynsmyndigheder skal, hvis de under deres tilsyn bliver opmærksomme på, at virksomheder, der omfattes af en aftale, ikke overholder denne, indberette dette til Miljøministeren. Derimod kan den lokale tilsynsmyndighed ikke selv håndhæve aftalen.

3. Beskyttelse af jord og grundvand

Reglerne i dette kapitel svarer til de tidligere bestemmelser om grundvandsbeskyttelse. Der er primært foretaget en sammenskrivning og redaktionel ændring. Endvidere er der foretaget ændringer som følge af, at lovens anvendelsesområde generelt er udvidet til at omfatte stoffer, materialer og produkter. Det fremhæves, at jord er omfattet af beskyttelsen.

Tilladelse

Ifølge § 19, stk. 1 og 2 forudsætter enhver nedgravning eller oplægning på eller afledning af stoffer til jord af materialer eller produkter, som kan forurene grundvand, jord eller undergrund, en tilladelse.

I modsætning til tidligere er ministerens kompetence til at meddele tilladelser efter § 19, stk 4 i overensstemmelse med praksis og ønsket om decentralisering uddelegeret til kommuner og amtskommuner efter regler, der fastsættes af miljøministeren.

Generelle regler

Bestemmelsen er således bl. a. hjemmel for miljøministerens udstedelse af bekendtgørelser om anvendelse af slagge og aske samt husdyrgødning.

Ifølge § 19, stk. 5 kan ministeren ligeledes fastsætte regler om, at tilladelse i visse tilfælde er uforuden, og om at visse afgørelser efter stk. 1 og 2 ikke kan påklages til højere administrativ myndighed.

Underretning om forurening

Bestemmelsen i § 21 skal sikre, at myndighederne så hurtigt som muligt får information om en forurening og hermed får mulighed for at vurdere, om der er grundlag for indgreb. Det forudsættes, at der er tale om en forurening, der må antages at medføre risiko for skader på miljøet eller risiko for den menneskelige sundhed.

I denne forbindelse skal opmærksomheden henledes på, at Lov om affaldsdepoter har en tilsvarende bestemmelse i § 19 samt bestemmelse om standsning af bygge- og anlægsarbejder i § 20.

Bestemmelserne i § 22 til § 26 svarer med visse redaktionelle ændringer og de ændringer der følger af de generelle ændringer i loven til §§ 12, 13, stk. 1, 2 og 4, § 14, stk. 1, § 15, stk. 1 og 3 samt § 16 i den tidligere miljøbeskyttelseslov.

4. Beskyttelse af overfladevand

Bestemmelserne i kapitel 4 svarer i hovedtræk til kapitel 4 i den gældende lov. Reglerne om myndighedernes kompetence er nu udmøntet direkte i loven.

Beskyttelsen er udvidet

Beskyttelsen imod forurening af vandløb, søer og havet er udvidet.

De gældende bestemmelser om forbud imod at tilføre vandløb, søer eller havet stoffer, der kan forurene vandet, er opretholdt. Beskyttelsen imod forurening af de nævnte vande er efter loven udvidet til at omfatte påvirkning af sådanne stoffer, der allerede er aflejret på bunden af vandløb, søer eller havet, jf. § 27, stk. 2.

Efter bestemmelsen er det forbudt at påvirke forurenende stoffer, der er aflejrede i vandløb, søer eller havet, hvis dette kan medføre en forurening af vandet. Enhver mekanisk påvirkning af forurenende stoffer, for eksempel opgravning, optagning af slam og spuling, er efter bestemmelsen forbudt.

Tilladelse til spildevandsudledning

Kompetencefordelingen mellem amtsrådet og kommunalbestyrelsen fremgår af bestemmelserne i § 28.

Amtsrådet meddeler som hovedregel tilladelse til spildevandsudledning til vandløb, søer eller havet.

Kommunalbestyrelsen er tillagt kompetencen til at meddele tilladelse til udledning af spildevand fra anlæg med en kapacitet på 30 personækvivalenter (PE) eller derunder. Dette svarer til spildevandet fra ca. 10 husstande med dertil hørende tagvand og vand fra befæstede arealer. Beføjelsen omfatter også processpildevand; det vil sige spildevand fra erhvervsvirksomheder med dertil hørende tagvand og vand fra befæstede arealer i den udstrækning, processpildevandet efter sit indhold kan omregnes til PE. Dette forudsætter, at spildevandet ikke indeholder andre stoffer end de, der sædvanligt forekommer i husspildevand.

Kommunalbestyrelsen er ligeledes tillagt kompetencen til at meddele tilladelse til tilslutning af spildevand til offentlige spildevandsanlæg *med dertil hørende udløbsledning* fra ejendomme inden for oplandsgrænsen for det offentlige spildevandsanlæg.

Udledningstilladelsen skal overholdes

Kommunalbestyrelsen skal ved meddelelse af tilslutningstilladelse holde sig inden for rammerne for den af amtsrådet meddelte udledningstilladelse for det kommunale anlæg. Det samme gælder, når kommunalbestyrelsen efter bestemmelsen meddeler tilladelse til tilslutning af spildevand på den kommunale udløbsledning, det vil sige udenfor det kommunale rensningsanlæg.

Klageadgangen begrænset

Kommunalbestyrelsens afgørelse om udledning af spildevand og om tilslutning af spildevand til offentlige spildevandsanlæg kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, når tilslutningen omfatter udledning fra anlæg med en kapacitet på 30 PE eller derunder.

Indgrebsmuligheder

Der kan som hidtil gribes ind over for spildevandsudledninger, der ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt.

Det er i loven præciseret, at amtsrådet ligeledes kan ændre vilkårene i tidligere meddelte udledningstilladelse, hvis de tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige. Beføjelsen kan tænkes anvendt i situationer, hvor en spildevandsudledning isoleret betragtet ikke medfører miljømæssigt uforsvarlige forhold, men hvor en ændring af vilkårene er nødvendig for at skabe plads i recipienten for at imødekomme anden berettiget ansøgning om spildevandsudledning i afstrømningsområdet.

Kommunalbestyrelsen er tillagt tilsvarende beføjelser overfor anlæg med en kapacitet på 30 PE eller derunder samt overfor spildevandsproducenter, der er tilsluttet et offentligt spildevandsanlæg.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en samlet plan for udbygning af spildevandsanlæg i kommunen opretholdes i § 32.

Reglerne for tilvejebringelse af planen er forenklet. Amtsrådets forpligtelse til at påse, at planen er i overensstemmelse med den overordnede planlægning for vandkvaliteten, er således ophævet.

Kommunalbestyrelsen skal sikre, at spildevandsplanen ikke strider imod regionplanen, og at eventuelle forudsætninger fastsat af miljøministeren overholdes.

Kommunalbestyrelsens vedtagelse af planen kan som hidtil ikke påklages.

Ekspropriation

Kommunalbestyrelsen kan som hidtil ekspropriere til fordel for spildevandsanlæg. Reglerne herom står i kapitel 8.

Taksationskommissionen ny myndighed

Fastsættelse af erstatninger i forbindelse med ekspropriationer er henlagt til taksationsmyndighederne efter Lov om offentlige veje.

5. Forurenende virksomhed

For at skabe større overskuelighed er reglerne om virksomhedernes forurening samlet i kapitel 5, der herefter omfatter både listevirksomheder og virksomheder, der ikke er på listen. Sidstnævnte reguleres af bestemmelserne i § 42 mod tidligere i Miljøreglementets kap. 10 -11.

Godkendelse

Godkendelsesordningen, der har været gældende siden den 1. oktober 1974, og som indebærer, at virksomheder, der er optaget på en særlig liste, ikke må påbegyndes, udvides eller ændres på en måde, som indebærer forøget forurening, før der er meddelt godkendelse hertil, videreføres.

At mikroorganismer og affaldsfrembringelse nu omfattes af forureningsbegrebet bevirker en udvidelse af godkendelsesordningen.

Affald

Ved behandlingen af ansøgninger om godkendelse skal der lægges vægt på, at den samlede forurening, herunder affaldsfrembringelsen, er mindst mulig. Der bør stilles vilkår om, hvilke affaldsarter og affaldsmængder der må frembringes.

Opbevaring og bortskaffelse af affald - også fra virksomheder - er reguleret i lovens kapitel 6 og de gældende bekendtgørelser om olie- og kemikalieaffald og om bortskaffelse af affald.

Krav baseret på anvendelse af renere teknologi

De krav, der stilles virksomheder om forureningsbegrænsning på basis af princippet om renere teknologi, må ikke stilles som krav om anvendelse af en nærmere bestemt teknologi. Kravene må derimod fastsættes svarende til det forureningsniveau, der er opnåeligt ved anvendelse af renere teknologi.

Påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder

§ 33, stk. 2 indebærer en smidigere administration, idet godkendelsesmyndigheden kan give tilladelse til påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder, mens den behandler godkendelsesansøgningen, men før godkendelsen meddeles.

Tilladelsen kan kun gives, hvis virksomheden etableres i overensstemmelse med en endeligt vedtaget lokalplan eller en byplanvedtægt.

For anlæg omfattet af VVM-proceduren (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 446 af 23. juni 1989) bør tilladelsen afvente den endelige vedtagelse af regionplantillægget indeholdende miljøvurderingerne af anlægget - det såkaldte VVM-tillæg.

Byggeriet sker på bygherrens eget ansvar. Virksomheden vil herved kunne opnå en betydelig tidsbesparelse, men må også bære risikoen for at skulle foretage bygningsmæssige ændringer eller nedrivning som følge af vilkår i den efterfølgende godkendelse. Denne mulighed for tidligere påbegyndelse af bygge- og anlægsarbejder gælder ikke ved etablering af affaldsdeponeringsanlæg.

Godkendelses- bekendtgørelse

Der vil i efteråret 1991 blive udstedt en ny bekendtgørelse om godkendelse af særligt forurenende virksomheder. Bekendtgørelsen vil træde i kraft samtidig med loven og vil som bilag have listen over de virksomheder, anlæg og indretninger, som efter d. 1. januar 1992 vil være omfattet af godkendelsespligten i § 33. Disse benævnes fremover listevirksomhed.

Listen

I denne bekendtgørelse vil listen over godkendelsespligtige virksomheder blive reduceret væsentligt i forhold til tidligere. Listen vil fremover kun indeholde virksomheder og anlæg, der i dag vurderes at være af særligt forurenende karakter. Der fjernes altså sådanne typer eller størrelser af virksomheder og anlæg, der ikke i dag kan betragtes som særligt forurenende, eller som er af mindre miljømæssig eller lokal betydning. Desuden fjernes virksomheder, hvor forureningen hovedsageligt skyldes spildevand, fordi udledning af spildevand allerede er reguleret efter lovens kap. 4.

Ikke-liste- virksomheder

De virksomheder, der fjernes fra listen, skal ikke længere gennemgå en tids- og ressourcekrævende godkendelsesbehandling, før de kan etablere sig eller foretage en udvidelse eller ændring. Samtidig får miljømyndighederne frigjort ressourcer, der kan anvendes på områder, der er mere vigtige for miljøbeskyttelsen. De virksomheder, der fjernes fra listen, er naturligvis ikke fredet for miljøkrav. Kommunerne skal fortsat føre et opsøgende tilsyn og kan efter § 42 meddele påbud over for en virksomhed, der medfører væsentlig forurening eller uhygiejniske forhold. Påbud kan også gives, hvis virksomheden medfører væsentlig mere forurening, end hvis der anvendtes mindst forurenende teknologi eller bedst mulig rensning. Hvis forureningen ikke kan afhjælpes, kan der nedlægges forbud mod drift af virksomheden.

Overgangsregler

I den ny godkendelsesbekendtgørelse vil der blive fastsat overgangsbestemmelser for behandling af verserende sager om godkendelser, påbud og forbud samt regler om gyldigheden af allerede meddelte godkendelser til virksomheder, der efter den 1. januar 1992 ikke er på listen.

Det er foreslået, at verserende godkendelsessager bortfalder pr. 1. januar 1992, såfremt virksomheden herefter ikke længere er på listen.

Klageafskæringer

Det er i § 34 fastsat, at afslag på ansøgning om godkendelse ikke kan påklages til Miljøstyrelsen, når begrundelsen for afslaget er, at placering af virksomheden det pågældende sted vil være i modstrid med bestemmelserne i lokal-, kommune- eller regionplan.

Endvidere kan godkendelsesmyndighedens afgørelser om godkendelsespligt for etablering, udvidelse eller ændring af en virksomhed, aktivitet eller et anlæg ikke indbringes for Miljøstyrelsen. I tvivlstilfælde kan spørgsmål om godkendelsespligt dog forelægges for Miljøstyrelsen af godkendelsesmyndigheden til udtalelse.

Rammegodkendelser

Den gældende godkendelsesordning har vist sig at fungere usmidthigt over for virksomheder, der i forvejen har en samlet miljøgodkendelse og herefter søger om tilladelse til at foretage en udvidelse eller ændring. Derfor åbnes der i lovens § 36 mulighed for en mere smidig ordning for udvidelser og ændringer.

Ordningen forudsætter, at virksomheden har en *rammegodkendelse*. Dvs. at der i godkendelsen er fastlagt en samlet ramme for de forureninger, der kan udledes fra virksomheden, og for fordelingen heraf i omgivelserne.

Anmeldelse

Efter § 36 kan en virksomhed, der har en rammegodkendelse, uden yderligere godkendelse gennemføre sådanne ændringer eller udvidelser, f. eks. ved ændret rensning eller renere teknologi, som kan foretages inden for de grænser for forurening, der er fastsat i godkendelsen. Virksomheden skal i stedet for at ansøge om miljøgodkendelse foretage en anmeldelse af udvidelsen eller ændringen til godkendelsesmyndigheden. Virkningen af anmeldelsen er, at udvidelsen eller ændringen kan gennemføres 4 uger efter anmeldelsen, såfremt godkendelsesmyndigheden har meddelt virksomheden, at denne ikke kræver godkendelse.

I de tilfælde, hvor udvidelsen eller ændringen medfører forurening ud over hvad der er godkendt, kræves der som hidtil godkendelse.

Rammegodkendelser vil blive behandlet i en vejledning fra Miljøstyrelsen.

Frivillig miljøgodkendelse

Lovens § 38 giver fortsat mulighed for, at virksomheder på listen frivilligt kan ansøge om og opnå miljøgodkendelse. Denne mulighed vil dog efterhånden blive overflødig i takt med den obligatoriske godkendelsesprocedure for de "gamle" virksomheder.

Godkendelse af gamle virksomheder

Samtlige virksomheder på listen, som er etableret før den 1. oktober 1974, eller før de blev optaget på listen, og som ikke har en samlet miljøgodkendelse, skal ifølge § 39 søge om en sådan.

Formålet med at indføre en pligt for "gamle" listevirksomheder til at søge om miljøgodkendelse er at få en samlet gennemgang og regulering af miljøforholdene. På baggrund af denne gennemgang skal godkendelsesmyndigheden vurdere, om der kan meddeles virksomheden en miljøgodkendelse, eller om der skal meddeles påbud.

Godkendelsesbehandlingen kan i helt særlige tilfælde resultere i, at der nedlægges forbud mod den videre drift af virksomheden eller dele heraf, hvis forureningen ikke kan nedbringes til et acceptabelt niveau.

Miljøstyrelsen vil i samarbejde med industrien og de kommunale organisationer tilrettelægge et forløb for godkendelsesbehandlingen, der sikrer, at alle virksomheder bliver gennemgået i løbet af en 10-årig periode. Der vil ultimo 1991 blive udstedt en bekendtgørelse om godkendelse af de gamle virksomheder. Denne

vil også indeholde fristerne for, hvornår de forskellige listevirksomheder skal indsende ansøgning om godkendelse.

Påbud

Mulighederne for at meddele påbud er udvidet, idet påbud nu kan gives, hvis virksomheden medfører væsentlig mere forurening, herunder affaldsfrembringelse, end der ville forekomme ved anvendelse af den bedst mulige rensning eller den mindst forurenende teknologi. Påbud kan endvidere gives over for anlæg eller aktiviteter, som skønnes at indebære en nærliggende risiko for væsentlig forurening. Dette gælder både for listevirksomheder (§ 41) og ikke-listevirksomheder (§ 42), idet der dog fortsat gælder visse begrænsninger for meddelelse af påbud inden for 8 år (evt. 4 år) efter en meddelt godkendelse.

Forurening fra ikke-liste-virksomhed

Bestemmelserne om muligheden for indgreb over for virksomheder, anlæg og aktiviteter, som ikke er på listen, findes nu i § 42 i loven. Disse bestemmelser fandtes tidligere i miljøbeskyttelsesreglementet.

Det forventes, at kommunalbestyrelserne fører et aktivt tilsyn over for ikke-liste-virksomheder og griber ind i tilfælde af væsentlig forurening med påbud og evt. forbud.

Kommunalbestyrelsens afgørelser om påbud og forbud kan som hovedregel indbringes for Miljøstyrelsen, jf. den delegationsbekendtgørelse, der bliver udstedt. Der vil dog i den bekendtgørelse, der afløser miljøbeskyttelsesreglementet, blive foretaget visse klageafskæringer, der som minimum svarer til de i dag gældende.

Miljøstyrelsen vil som bistand til myndighedernes tilsynsarbejde udarbejde en håndhævelsesvejledning, der vil behandle forhold vedr. påbud, forbud, forvarsel, politianmeldelser, selvhjælpshandlinger m.v.

Muligheden for forhåndstilkendegivelser

Særligt den nye bestemmelse i § 42, stk. 5 skal fremhæves. Ifølge denne har tilsynsmyndigheden mulighed for på forhånd at tilkendegive, hvilke miljøkrav der kan forventes stillet over for en virksomhed, der ikke er på listen - et middel til forebyggelse af forurening og gener. Miljøkrav, der vil have betydning for byggeriets udformning eller driftens tilrettelæggelse, kan hensigtsmæssigt meddeles på forhånd i forbindelse med etablering eller udvidelser, således at virksomheden kan indrette sig derefter frem for efterfølgende at skulle foretage større og bekostelige ændringer som følge af påbud.

6. Affald

Lovgrundlag

For at lette administrationen af og forenkle lovgivningen er reglerne fra genanvendelsesloven og lov om olie- kemikalieaffald nu samlet i miljøbeskyttelsesloven (kapitel 6 og 7).

Med sammenskrivningen af de tre love er der ikke foretaget væsentlige indholdsmæssige ændringer i regelgrundlaget og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser. Alle de eksisterende bekendtgørelser efter miljøbeskyttelsesloven, genanvendelsesloven og Lov om olie- og kemikalieaffald opretholdes således uændret.

Affaldsdeponeringsanlæg

For så vidt angår etablering af affaldsdeponeringsanlæg er der dog nogle principielle ændringer.

For det første er der indført nye regler om cjerforhold og sikkerhedsstillelse mv. i § 50. For det andet skal opmærksomheden henledes på, at afværgning af forurening fra tidligere henlagt eller spildt affald som udgangspunkt reguleres efter lov om affaldsdepoter. Dette betyder, at såfremt det ikke med sikkerhed kan afgøres, om et givet forhold er omfattet af miljøbeskyttelsesloven eller af depotloven, skal sagen behandles efter depotloven.

Lovens § 43 er en understregning af forurenere-betaler-princippet. Enhver, der opbevarer, behandler eller bortskaffer affald, er ansvarlig for, at der ikke sker forurening af luft, vand eller jord, og kan blive pålagt at afholde eventuelle udgifter til undersøgelser og afværgeforanstaltninger.

Definition af affald

I praksis kan der opstå tvivl om, hvorvidt noget er affald, idet det ikke er muligt at give en entydig definition af affald. I sådanne situationer må tilsynsmyndigheden træffe sin afgørelse ud fra en samlet vurdering af de foreliggende omstændigheder.

Endvidere skal det bemærkes, at det må være op til den pågældende virksomhed mv. at godtgøre, at restprodukter, genstande eller materialer, som efter tilsynsmyndighedens bedømmelse har karakter af affald, ikke skal behandles som affald, fordi "affaldet" anvendes miljømæssigt forsvarligt som led i en produktion.

Med hensyn til en nærmere uddybning af affaldsbegrebet henvises der til lovbemærkningerne og Affaldsudvalgets betænkning (Betænkning fra Miljøstyrelsen, nr. 1, 1988).

Det er Miljøstyrelsens opfattelse, at en definition af affald ikke i sig selv har noget formål, men at affaldsbestemmelserne skal ses i sammenhæng med lovens formålsbestemmelser. Begrundelsen herfor er, at affaldets karakter med hensyn til materialesammensætning, mængde og forureningspotentiale hele tiden ændrer sig.

Regulering af affald

Bestemmelsen i § 44 er hjemmel for både generelle og specifikke regler om opbevaring, håndtering, behandling, genanvendelse og bortskaffelse af affald.

Endvidere kan der med hjemmel i § 44 fastsættes regler om særlige affaldstyper og materialer. Der kan være behov herfor i forbindelse med bortskaffelse af nye typer affald eller affald, der ikke tidligere har skullet bortskaffes i et omfang, der skabte problemer.

Anmeldelse af affald

Som noget nyt er der mulighed for at stille krav om anmeldelse af alle typer affald, herunder løbende indberetninger om affaldsmængde, nye affaldsprodukter mv. Denne lovhjemmel overvejes anvendt i forbindelse med det af Miljøstyrelsen udviklede indberetningssystem for affalds- og genanvendelsesdata.

Kommunernes opgaver

§ 45 fastslår, at bortskaffelse af affald som udgangspunkt er en kommunal opgave. Forpligtelsens omfang vil dog afhænge af de konkrete regler, der udstedes med hjemmel i § 43. For eksempel er en del af kraftværkernes bortskaffelse af restprodukter reguleret, således at kommunerne er fritaget for ansvaret for disse opgaver.

Det affald, som kommunerne herefter har ansvaret for, skal styres ved hjælp af indsamlingsordninger og anvisningspligt. Bestemmelsen er således sammen med § 43 hjemmel for de eksisterende bekendtgørelser om genanvendelse og bortskaffelse af affald.

Bestemmelserne i stk. 3, 4 og 5 er en sammenskrivning af de tilsvarende bestemmelser i miljø-, genanvendelses-, olie- og kemikalieaffaldsloven.

Påbud og forbud

I § 46 er det præciseret, at påbud og forbud kan meddeles såvel med henblik på forebyggelse og sikring af, at forurening ikke opstår, som i de situationer, hvor der er sket en forurening.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsernes opgaver i henhold til bekendtgørelse om bortskaffelse af affald.

Baggrunden herfor er bl. a. at kunne sikre, at affald bortskaffes i den takt, som det produceres. Der er således eksempler på, at kommuner i forbindelse med virksomhedskonkurser kommer til at betale for bortskaffelse af store affaldsmængder, der er ophobet på virksomheden gennem en længere periode.

Planlægning

Bestemmelserne i § 47 om sektorplanlægningen på affaldsområdet er afformaliseret og forenklet.

Fremover er det således alene kommunen, der har ansvaret for en affaldsplanlægning efter miljøloven. Ansvar for gennemførelsen af såvel den nødvendige planlægning og fastlæggelse af indholdet heraf som bortskaffelsen af affald er således henlagt til den enkelte kommunalbestyrelse, der dog skal overholde eventuelle regler eller forudsætninger, der fastsættes af ministeren efter § 47, stk. 3 eller 4.

Regional planlægning

For så vidt angår den regionale planlægning i amtskommunerne er denne alene begrænset til de forhold, der er nødvendige for

vurdering og udarbejdelse af regionplaner, herunder udlæg af arealer til affaldsanlæg.

Fælleskommunale affaldsselskaber

Endelig skal det bemærkes, at det fremgår af lovens forarbejder, at ministeren i vidt omfang vil benytte bemyndigelsen til at bestemme, at de kommunale affaldsplaner skal gennemføres i fælleskommunalt regi. Der er her især tænkt på de fælleskommunale affaldsselskaber.

Gebyrer

Lovgrundlaget for kommunalbestyrelsernes opkrævning af gebyrer til dækning af alle de omkostninger, der er forbundet med bortskaffelse af affald, findes i § 48. Bestemmelserne er præciseret og forenklet i forhold til tidligere. Endvidere er regelgrundlaget udvidet til at omfatte gebyrfinansiering af udgifter til administration, planlægning og anlægsinvesteringer.

Kommunalbestyrelserne kan således med hjemmel i § 48 fastsætte gebyrer til dækning af samtlige de udgifter, der er forbundet med den enkelte kommunes administration, håndtering og bortskaffelse af affald. Gebyrerne kan endvidere opkræves til anlægsinvesteringer, og de kan opkræves forskudsvis.

Kommunalbestyrelsernes fastsættelse af gebyrernes størrelse skal som udgangspunkt ske i overensstemmelse med den forvaltningsmæssige lighedsgrundsætning, og der skal tilstræbes en dækning af ordningernes faktiske omkostninger: hvile i sig selv principet.

Miljøstyrelsen har i en fortolkning af regelgrundlaget i 1989 meddelt samtlige kommuner og tilsynsråd, at gebyrfastsættelsen for så vidt angår private husstande kan ske på grundlag af en række gennemsnitsbetragtninger. Kommunalbestyrelserne kan således opkræve et samlet gebyr for f.eks. dagrenovations-, storskrualds- og haveaffaldsordninger samt ordninger for forskellige genanvendelige materialer og produkter.

Tidligere skulle kommunalbestyrelserne i princippet føre separate regnskaber for hver enkelt af de iværksatte renovationsordninger.

Af hensyn til forenkling i gebyradministrationen kan kommunalbestyrelserne nu i henhold til § 48, stk. 2 opkræve et samlet gebyr til dækning af de samlede omkostninger for alle de iværksatte renovationsordninger. Gebyrets størrelse kan fastsættes på grundlag af gennemsnitsbetragtninger og -beregninger. Gebyret skal dog fortsat svare til den ydelse, der stilles til rådighed for den enkelte borger, grundejer eller virksomhed.

En forudsætning for ovennævnte gebyrfastsættelse er, at kommunalbestyrelsen samtidig udarbejder en detaljeret redegørelse for beregningen af gebyrets størrelse og forudsætningerne herfor. Ovennævnte gebyrfastsættelse er i øvrigt ikke til hinder for, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte differentierede gebyrstørrelser eller pålægge et ekstra gebyr, såfremt kommunale regulativfastsatte krav eller retningslinier for affaldsbortskaffelsen ikke overholdes.

Endelig skal det bemærkes, at ejendomsskattelovens § 25 fortsat indeholder en hjemmel til hel eller delvis beregning af gebyrer på grundlag af ejendomsværdien for bortskaffelsen af *dagrenovation*.

Deltagelse i fælleskommunale selskaber

Bestemmelsen svarer til § 62a, stk. 6 i den tidligere miljøbeskyttelseslov. Det er dog præciseret, at kommunerne i en allerede etableret fælleskommunal virksomhed kan pålægges at optage andre kommuner og modtage affald fra kommuner, som ikke deltager i fællesskabet.

Ejerforhold

§ 50 medfører, at det alene er offentlige myndigheder, der må eje affaldsdeponeringsanlæg, som etableres efter lovens ikrafttræden.

For så vidt angår nye affaldsdeponeringsanlæg vil der således aldrig være tvivl om, hvem der er ansvarlig for driften og eventuelle senere omkostninger til afværgeforanstaltninger.

Myndighederne er dog ikke hermed afskåret fra at indgå sædvanlige former for samvirke om driften af deponeringsanlæg, ligesom den daglige drift vil kunne overlades til en entreprenør eller lignende.

I stk. 2 er der åbnet mulighed for, at ministeren kan fastsætte regler om, at virksomheder selv skal etablere deponeringsanlæg for specielle affaldstyper. Ligeledes er der i stk. 3 åbnet mulighed for, at amtsrådet kan meddele en virksomhed dispensation fra bestemmelsen om offentlig eje af deponeringsanlæg til etablering af et affaldsdepot for specielle affaldstyper fra virksomheden.

Bestemmelserne i stk. 2 og 3 er alene tænkt anvendt i tilfælde, hvor en affaldstype fra en virksomhed forekommer i større mængder, og hvor det af miljømæssige grunde vil være uhensigtsmæssigt at deponere dette sammen med andet affald. I denne sammenhæng er der bl.a. tænkt på deponering af flyveaske og restprodukter fra kraftværker.

I henhold til stk. 4 vil ministeren fastsætte bestemmelser om opkrævning af gebyrer fra privatejede deponeringsanlæg og om sikkerhedsstillelse eller lignende. Bestemmelserne vil både omfatte igangværende og nye private deponeringsanlæg.

Gebyrerne skal bl. a. dække myndighedernes udgifter til kontrol med forureningen, efter at deponeringen er ophørt. Sikkerhedsstillelsen skal sikre, at der er økonomiske midler til en eventuel oprydning, primært i den situation, hvor den virksomhed, der var ansvarlig for deponeringen, er ophørt.

7. Genanvendelse og renere teknologi

Bestemmelserne i kapitel 7 omfatter bemyndigelser til regulering af stoffer, materialer og produkter med henblik på fremme af renere teknologi og genanvendelse af affald og restprodukter.

Endvidere omfatter kapitlet regler for støtte til udrednings- og udviklingsprojekter samt fastsættelse af bortskaffelsesgebyrer for stoffer, materialer og produkter.

Regulering af stoffer, materialer og produkter

I henhold til § 51 kan ministeren regulere indholdet af nærmere bestemte stoffer mv. i materialer og produkter, herunder:

- etablere godkendelsesordninger for nærmere bestemte produkter,
- fastsætte regler for nærmere bestemte produkters udformning eller design, og
- fastsætte bestemmelser om, at offentlige og halvoffentlige myndigheder i videst mulig omfang skal anvende varer og produkter med et nærmere angivet indhold af bestemte stoffer eller egenskaber.

Tilsvarende bestemmelser fandtes tidligere i genanvendelsesloven. Anvendelsesområdet var dog her begrænset til primært at omfatte papir- og papmaterialer.

Bestemmelser, der efter tilsvarende principper giver mulighed for regulering af varer og produkter ud fra samme kredsløbsstankegang, findes i Lov om kemiske stoffer og produkter.

Bortskaffelsesgebyr for produkter mv.

Denne gebyrbestemmelse i § 53 er en nydannelse i miljølovgivningen.

Formålet er at synliggøre omkostningerne til bortskaffelse, herunder genanvendelse af produkter efter endt brug, ved at opkræve et bortskaffelsesgebyr til finansiering af affaldsbortskaffelsen allerede i producent- eller importørledet. Gebyret vil ligeledes kunne anvendes til finansiering af de nødvendige anlægsinvesteringer.

Det enkelte produkts pris vil således inkludere affaldsbortskaffelse i modsætning til i dag, hvor bortskaffelsen finansieres af de renovationsgebyrer, der efterfølgende pålægges forbrugerne. Renovationsgebyrerne beregnes typisk ved at fordele de samlede omkostninger på forbrugerne ud fra gennemsnitsvurderinger.

I § 53 gebyrkonstruktionen er forurenere-betaler-princippet indbygget, idet produktets pris vil afspejle bortskaffelsesomkostningerne. Gebyret vil således på én gang motivere producenten til udvikling af renere teknologi, samtidig med at forbrugeren i varens pris kan aflæse bortskaffelsesomkostningerne.

Intentionen er således bl. a., at det kun er de forbrugere, der køber de gebyrpålagte produkter, som kommer til at betale for bortskaffelsen.

Anvendelsen af bestemmelsen er i første omgang tænkt anvendt i forbindelse med nikkel-cadmium-batterier.

Rådet

I forbindelse med lovens behandling i Folketinget er det oplyst, at *Rådet for genanvendelse og renere teknologi* tænkes udvidet med repræsentanter for Landbrugsministeriet, Arbejdsministeriet og Danmarks Naturfredningsforening.

8. Ekspropriation og erstatning

Reglerne samlet ét sted

Bestemmelserne om adgangen til ekspropriation og bestemmelserne om erstatning for udlæg af beskyttelsesområder for vandindvinding er samlet i ét kapitel.

Adgangen til ekspropriation

Loven opretholder den gældende adgang til at ekspropriere til fordel for *spildevandsanlæg*.

Som noget nyt kan der eksproprieres til fordel for *offentlige affaldsbehandlings- og deponeringsanlæg*.

Hvilke rettigheder kan eksproprieres?

Ved ekspropriation til *offentlige* spildevandsanlæg kan der, jf. § 58, stk. 2:

- 1) erhverves ejendomsret til arealer, bygninger og indretninger, der er fast knyttet til arealer eller bygninger, samt tilhører hertil,
- 2) endeligt eller midlertidigt pålægges indskrænkninger i ejerens rådighed eller erhverves ret til at udøve en særlig råden over faste ejendomme, og
- 3) endeligt eller midlertidigt ske erhvervelse eller ophævelse af eller foretages begrænsninger i brugsrettigheder, servitutrettigheder samt andre rettigheder over faste ejendomme.

Til fordel for *private* spildevandsanlæg kan der *kun* ved ekspropriation foretages foranstaltninger, som anført ovenfor under 2) og 3), jf. § 58, stk. 3.

Til fordel for *offentlige* affaldsbehandlings- og deponeringsanlæg kan der kun ved ekspropriation foretages foranstaltninger, som ovenfor anført under 1), jf. § 58, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen kan ekspropriere

Kompetencen til at ekspropriere er som hidtil henlagt til *kommunalbestyrelsen*. Derimod er reglerne om, hvilke myndigheder der fastsætter erstatningerne, ændret.

Taksationskommissionen ny myndighed

Fastsættelse af erstatninger i forbindelse med *ekspropriation* er henlagt til taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, jf. § 61.

Erstatning i forbindelse med beskyttelse af vandindvinding

Taksationskommissionen fastsætter endvidere *erstatninger i forbindelse med udlæg af beskyttelsesområder for vandindvinding* og for påbud og forbud i denne forbindelse, jf. §§ 61 - 63.

Brugerne af vandet betaler som hovedregel erstatningen

Erstatning for beskyttelsen af vandindvindingsinteresser betales som hovedregel af brugerne af vandet.

Kommunen kan dog pålægges at betale, hvis foranstaltningen skønnes at have betydning for en større del af kommunens beboere, jf. § 64.

Erstatningskravet skal inden 4 uger fremsættes over for den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Sagsbehandling

Bestemmelserne i lov om offentlige veje om *ekspropriationens gennemførelse*, herunder om forarbejder og undersøgelser, afholdelse af åstedsforretning og om selve ekspropriationsbeslutningen, finder fortsat anvendelse ved ekspropriationer i medfør af loven, jf. § 60.

Det samme gælder med hensyn til *erstatningsfastsættelse*, herunder reglerne om taksation, erstatningens udbetaling og om søgsmål, jf. § 61.

9. Tilsyn

Kapitlet svarer til kapitel 7 i den gældende lov, men er omredigeret, så det er mere overskueligt.

§§ 65 og 66 beskriver kommunalbestyrelsens og amtsrådets tilsynsopgaver. Det bemærkes, at § 66, stk. 2 efter bestemmelsens forarbejder skal forstås således, at den alene omhandler tilsyn med listevirksomheder.

§§ 68 - 70 beskriver myndighedens forpligtelser til at reagere overfor ulovlige forhold, jf. §§ 68 og 69, og forpligtelser til at foretage selvhjælpshandlinger, jf. § 70.

Tilsyn med miljøaftaler

I § 69, stk. 2 fastsættes der bestemmelser om tilsyn med overholdelse af miljøaftaler. Det fremgår heraf, at miljømyndighederne i forbindelse med deres almindelige tilsyn også fører tilsyn med overholdelsen af miljøaftaler. De har dog ikke selv håndhævelsesbeføjelser, men skal indberette uregelmæssigheder til miljøministeren med kopi til den eller de for aftalen ansvarlige.

I §§ 71 og 72 beskrives de forpligtelser, der påhviler den, der er ansvarlig for forhold eller indretninger, som kan give anledning til forurening.

§ 71 om underretningspligt om driftsforstyrrelser eller uheld svarer til den gældende lovs § 53.

Forurenere's oplysningspligt

§ 72 indeholder regler om den oplysningspligt, der påhviler en forurener. Bestemmelsen er udbygget og præciseret i forhold til de regler om oplysningspligt, der findes i § 52 i den gældende lov.

Der har i den juridiske litteratur været rejst tvivl om rækkevidden af § 52. Tvivlen har især drejet sig om, hvorvidt § 52 indeholder hjemmel til at pålægge en forurenende virksomhed at foretage eller lade foretage udgiftskrævende undersøgelser af virksomhedens forurening for egen regning. Det har været Miljøstyrelsens opfattelse, at § 52 indeholdt hjemmel til sådanne pålæg, mens Claus Haagen Jensen i Dansk Miljøret 1977-78 er gået ud fra, at oplysningspligten er væsentligt mere begrænset. Han forudsætter således, at pligten kun omfatter oplysninger, som virksomheden allerede ligger inde med eller kan skaffe sig uden større besvær eller udgift, mens tekniske undersøgelser må tilvejebringes og bekostes af miljømyndighederne.

På grund af den omtalte fortolkningstvivl har miljømyndighederne formentlig været tilbageholdende med påbud efter § 52.

Østre Landsrets dom om § 52

Østre Landsret har for nylig afsagt en dom om spørgsmålet, der sår tvivl om Miljøstyrelsens fortolkning af § 52.

Sagen drejede sig om, at en virksomhed havde undladt at efterkomme myndighedernes påbud om at undersøge grundvandsforureningens omfang samt de hydrogeologiske forhold under virksomhedens areal. I forbindelse med en straffesag herom blev der afsagt en særskilt kendelse herom, som blev påklaget til Østre Landsret. Landsretten stadfæstede underrettens afgørelse om, at der ikke efter formuleringen af miljøbeskyttelseslovens § 52, stk. 1 er hjemmel til at pålægge virksomheden at lade foretage de omhandlede udgiftskrævende undersøgelser.

Virkningen af landsrettens kendelse er, at miljømyndighederne indtil den 1. januar 1992, hvor den nye miljølov træder i kraft, ikke bør påbyde virksomheder at foretage omfattende forureningsundersøgelser for egen regning med hjemmel i § 52.

Hvor undersøgelserne er en umiddelbar forløber for og indeholdt i et påbud om afværgeforanstaltninger, der samtidigt meddeles, vil dette dog kunne ske med hjemmel i andre bestemmelser i miljølovgivningen (§ 44).

*Ny klar formulering
af forurenerens
oplysningspligt i
§ 72*

Fra den 1. januar 1992 kan miljømyndighederne med hjemmel i § 72 påbyde forurenere at foretage prøveudtagninger, analyser og målinger af deres emissioner, støj og vibrationer samt at foretage undersøgelser, der klarlægger årsagerne til eller virkningerne af en stedfunden forurening og klarlægger, hvordan følgerne af forureningen afhjælpes eller forebygges. Hjemlen kan også benyttes til at indhente oplysninger, som kan være af betydning for at forebygge en eventuel forureningsrisiko.

§ 72 udgør dermed et generelt grundlag for, at myndighederne kan pålægge virksomheder at føre egenkontrol med deres forurening. Bestemmelsen kan benyttes såvel i forbindelse med godkendelser og påbud om forureningsbegrænsende foranstaltninger som til at påbyde en virksomhed at foretage undersøgelser og målinger til belysning af arten og omfanget af dens forurening for at myndigheden kan vurdere, om der bør udstedes påbud om nedbringelse af forureningen. Sidstnævnte situation vil særligt være aktuel med hensyn til ikke-liste virksomheder og listevirksomheder uden en samlet godkendelse.

Forudsætningen for at give sådanne undersøgelsespåbud er - som det også hidtil har været praktiseret, når der er blevet givet påbud efter § 52 - at myndighederne har en begrundet mistanke om, at der er en forurening, der skal undersøges, at forureningen med overvejende sandsynlighed kan henføres til virksomheden og at påbuddet er nødvendigt. Myndigheden bør være yderst opmærksom på, at der er et rimeligt forhold mellem omfanget og udgiften til de påbudte undersøgelser og omfanget og arten af den forurening, som virksomheden antages at give anledning til. Kommunalbestyrelsens eller amtsrådets påbud efter § 72 kan påklages til miljøministeren (eller en styrelse efter bemyndigelse).

10. Administrative bestemmelser

Dette kapitel er indholdsmæssigt svarende til, men omskrevet i forhold til den hidtidige lovs kap. 10 "Beslutninger i sager om miljøbeskyttelse".

*Lokale miljø-
foreninger -
underretning og
klage*

Den nye bestemmelse i § 76 hænger sammen med bestemmelsen i § 100 om klageret for lokale foreninger.

Lokale foreninger, der har beskyttelse af miljøet som hovedformål, og som ikke er lokale afdelinger af organisationer, der er nævnt i lovens § 99, kan bede amtsrådet og kommunalbestyrelsen om underretning om afgørelser efter kap. 3, 4 og 5. Foreningen skal fremsende dokumentation i form af vedtægter for, at betingelserne er opfyldt. Amtsrådet og kommunalbestyrelsen udarbejder på baggrund af de modtagne anmeldelser fortegnelser over, hvilke lokale foreninger som nu er klageberettigede og derfor skal have meddelelse om trufne afgørelser.

*Opsættende virk-
ning
påbud og forbud*

Princippet om, at afgørelser om påbud og forbud har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, opretholdes. Som hidtil kan myndigheden bestemme, at klager over påbud eller forbud ikke skal have opsættende virkning, når særlige grunde taler herfor.

*Offentlige
høringer*

Ifølge § 79 kan ministeren fastsætte regler om offentlige høringer i forbindelse med godkendelsesbehandlingen af projekter, der har væsentlig indflydelse på virksomhedens sikkerhedsforhold. Der er ikke for nuværende planer om at udnytte denne bemyndigelse og fastsætte yderligere forskrifter med henblik på offentlighedens aktive medvirken ved godkendelser end de, der i dag gælder i forbindelse med VVM-proceduren (Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 446 af 23. juni 1989).

Sagkyndige råd

Der er ingen aktuelle planer om at udnytte bemyndigelsen i § 81, hvorefter ministeren kan nedsætte sagkyndige, rådgivende råd.

Call in

Ifølge § 82 kan ministeren fortsat indkalde sager til central behandling. Muligheden for, at ministeren på eget initiativ kan tage en truffet afgørelse op til fornyet behandling, er ophævet.

Bagatelsager

§ 85 giver tilsynsmyndigheden hjemmel til at undlade at behandle forhold, som er af bagatelagtig karakter. Dette gælder både, hvor der er modtaget en klage, og hvor tilsynsmyndigheden selv bliver opmærksom på forholdet. Tilsynsmyndighedens afgørelse herom kan ikke påklages.

§ 86 giver kommunalbestyrelsen ret til at bemyndige en miljø- og levnedsmiddelkontroldenhed til at varetage opgaver efter loven på kommunalbestyrelsens vegne.

Gebyrer

§ 88 bemyndiger ministeren til at fastsætte regler om brugerbetaling i forbindelse med lovens administration til dækning af myndighedernes omkostninger til behandling af sager om godkendelser og tilladelser, til tilsyn og ved behandling af klagesager.

Specielt klagegebyrer har været drøftet i forbindelse med behandlingen af lovforslaget. Ministeren har over for Folketingets Miljø og Planlægningsudvalg oplyst, at hjemlen til at fastsætte regler om klagegebyrer ikke agtes anvendt for nærværende og kun vil blive anvendt efter en forudgående orientering af udvalget.

11. Klage eller søgsmål

Dette kapitel indeholder ligesom det tilsvarende kapitel i den gældende lov regler om, hvem der er klageberettigede efter loven.

Af § 91 fremgår det, at kommunalbestyrelsens eller amtsrådets afgørelser eller beslutninger som hidtil kan påklages, medmindre der er fastsat klageafskæring. Som klagemyndighed angives dog miljøministeren, som dog forventes at delegerer beføjelsen til Miljøstyrelsen.

Generel regel til at indføre endelighed

Som noget nyt er der i § 92 givet bemyndigelse til, at miljøministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser, der enkeltvis er af mindre betydning for miljøbeskyttelsen, ikke kan påklages til anden administrativ myndighed.

Efter den gældende lov er muligheden for, at der administrativt kan fastsættes endelighedsbestemmelser begrænset til regler fastsat i medfør af § 4, dvs. regler om hygiejniske og mere gennemæssige forhold. I forbindelse med udsendelse af bekendtgørelser efter den nye miljølov vil det blive overvejet, om der er sager af mindre betydning for miljøbeskyttelsen, som med rimelighed vil kunne afgøres endeligt af de lokale miljømyndigheder.

Nye regler om at klager har opsættende virkning

Reglen om, at klager skal have opsættende virkning, er forenklet. Klager over afgørelser om godkendelser, tilladelser og dispensationer har således som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre miljøministeren bestemmer andet, jf. § 96.

Med hensyn til påbud og forbud gælder det modsatte, dvs. at klagen har opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet, jf. § 97.

Desuden kan ministeren fastsætte regler om, at visse godkendelser og tilladelser ikke må udnyttes indenfor klagefristen, og at en klage skal have opsættende virkning, jf. § 96, stk. 1, sidste punktum.

I lighed med Lov om planlægning fastslås det i § 97, at en klage over en ekspropriationsbeslutning har opsættende virkning. Bestemmelsen åbner dog mulighed for, at ministeren i konkrete tilfælde kan bestemme, at klagen ikke skal have opsættende virkning.

Organisationernes klageret

Organisationernes klageret er udtømmende beskrevet. En række organisationer har fået udvidet deres klageret/tildelt klageret.

Dansk Fiskeriforenings klageret er udvidet til også at omfatte amtsrådets afgørelser efter kapitel 4 og 5 om forurening af vandløb og søer (mod tidligere kun havet).

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark er tillagt klageret for amtsrådets afgørelser efter kapitel 4 og 5 for så vidt angår spørgsmål om forurening af vandløb og søer.

Greenpeace er tillagt klageret for amtsrådets afgørelser efter

kapitel 4 og 5 for så vidt angår spørgsmål om forurening af havet som parallel til, at Greenpeace er tillagt klageret efter havmiljøloven.

*Embedslægernes
klageret beskåret*

Embedslægeinstitutionernes klageret er på den anden side beskåret til at omfatte afgørelser efter kapitel 3, 4 og 5.

*Lokale foreninger
får klageret*

Lokale foreninger, der har beskyttelse af miljøet som hovedformål, får som noget nyt tillagt en klageret i § 100, stk. 1. For at udnytte klagemuligheden i praksis kræves det i § 76, at foreningen giver kommunalbestyrelse eller amtsråd underretning om, hvilken typer af afgørelser efter kapitel 3, 4 og 5 foreningen ønsker underretning om.

Bestemmelsen i § 100, stk. 1 omfatter ikke lokale afdelinger af de organisationer, der er tillagt klageret efter § 97.

*Indførelse af
søgsmålsfrist*

I § 101, stk. 1 er der fastsat en ny bestemmelse om, at søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller regler i medfør af loven, skal været anlagt inden en 6 måneders frist. Fristen skal sikre, at der efter en periode ikke kan rejses tvivl om rigtigheden af en afgørelse.

*Særligt værneting
for søgsmål om
ekspropriation*

§ 101, stk. 3 indeholder en regel om, at søgsmål om ekspropriation efter loven skal anlægges ved den landsret, under hvilken ejendommen er beliggende.

12. Miljøklagenævnet

Kapitlet indeholder som den gældende lov bestemmelser om et uafhængigt, sagkyndigt nævn, der er klageinstans for afgørelser truffet af miljøministeren eller af Miljøstyrelsen efter bemyndigelse.

Nævnets navn er ændret fra Miljøankenævnet til Miljøklagenævnet. I øvrigt er reglerne om indstillingsret, sammensætning, klageberettigelse og administration uændret.

Begrænset kompetence

Nævnets kompetence er begrænset.

Fremtidig kan kun påklages:

- 1) Afgørelser truffet af miljøministeren eller efter bemyndigelse af en styrelse i medfør af §§ 25 eller 82 (ministerens afgørelser i sager om vandindvinding efter vandforsyningsloven og i call-in sager).
- 2) Større eller principielle afgørelser truffet af miljøministeren eller af en styrelse efter bemyndigelse i medfør af kapitel 5, hvis disse vedrører listevirksomheder, eller i medfør af §§ 28 og 30, hvis disse vedrører en erhvervsvirksomheds eller en kommunes spildevandsanlæg.

Det er nævnet selv, der afgør spørgsmålet, om det er kompetent, herunder bl.a. om en sag kan betragtes som større eller principiel.

Større eller principielle afgørelser

Begrebet "større eller principielle afgørelser" kan uddybes således, idet fastlæggelsen i detaljer må ske i Miljøklagenævnets praksis efter den nye lov:

Størrelseskriteriet sigter til sagens miljømæssige indhold, dvs. til om den påklagede afgørelse vedrører et forureningsmæssigt problem, som er af mere end lokal betydning. Eksempler kan være godkendelser eller tilladelser vedrørende en ny kraftværksblok, en losseplads, et større rensningsanlæg eller et nyt dambrug. Tilsvarende gælder påbud, der gennemgribende regulerer virksomheder med tilsvarende udledninger.

Principielle sager er karakteristiske ved, at afgørelsen af den pågældende sag får indflydelse på et væsentligt antal yderligere sager eller på andre væsentlige sager.

Det principielle problem kan være af juridisk karakter, f.eks. spørgsmål om rækkevidden af påbudsbestemmelser, særligt §§ 30 og 41, eller spørgsmål om forholdet mellem miljøbeskyttelseslovens almindelige regler og specialregler.

Det principielle problem kan også vedrøre linien i forureningsbekæmpelsen, f.eks. spørgsmål om fastsættelse af strengere krav til visse renseanlægs udledning end vandmiljøplanens almindelige krav eller spørgsmål om at lægge en ny linie i forhold til hidtidige vejledninger på området.

Når et principielt problem en gang er afgjort af Miljøklagenævnet, vil efterfølgende sager med samme problemstilling ikke være principielle.

13. Straf

Kapitlet indeholder regler om straf for overtrædelse af loven.

*Strafferammen
er hævet*

Justitsministeren og miljøministeren har aftalt retningslinier for behandlingen af miljøstraffesager for at gennemføre en hurtigere, styrket og mere effektiv behandling af miljøstraffesager. Som et led heri er strafferammen for grove overtrædelser af miljøbeskyttelsesloven hævet fra fængsel i 1 år til fængsel i 2 år i § 110, stk. 2. Ændringen understreger et almindeligt ønske om strengere straffe på miljøområdet. Samtidig opnås der mulighed for at foretage varetægtsfængsling i miløsager, idet grænsen herfor er, at strafferammen for det strafbare forhold skal være minimum 1 1/2 års fængsel. En forhøjelse af strafferammen forventes også at medføre en væsentlig forhøjelse af bødeniveauet. Det bemærkes, at hver enkelt af de i § 110, stk. 2 nævnte skærpende omstændigheder hver for sig bør få indflydelse på strafudmålingen.

Staten kan straffes

§ 110, stk. 4 indeholder bestemmelse om, at også staten skal kunne straffes for overtrædelse af loven. Forslaget er udformet i overensstemmelse med en tilsvarende bestemmelse i lov om arbejdsmiljø.

*Straf for over-
trædelse af § 10,
stk. 4*

§ 110, stk. 6 indeholder hjemmel til at straffe overtrædelse af krav, som miljøministeren har fastsat i medfør af § 10, stk. 4, for virksomheder, som ikke er omfattet af en miljøaftale efter lovens § 10, stk. 2. Det fastslås, at der ved udmåling af bøde skal tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel. Formålet med bestemmelsen er, at en virksomhed, der står uden for en aftale efter § 10, stk. 2 ikke opnår en økonomisk fordel ved overtrædelse af krav efter § 10, stk. 4 i forhold til den virksomhed, der omfattes af en aftale og idømmes bød for overtrædelse af aftalen.

14. Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser

Loven træder i kraft den 1. januar 1992. § 53 er dog trådt i kraft den 7. juni 1991.

Ophæves

Den 1. januar 1992 ophæves:

Lov om miljøbeskyttelse (lovbekendtgørelse nr. 68 af 24. januar 1989)

Lov om genanvendelse og begrænsning af affald (lovbekendtgørelse nr. 532 af 16. oktober 1984)

Lov om begrænsning af udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra kraftværker (lov nr. 215 af 5. april 1989)

Lov om blyindhold m.v. i motorbenzin (lov nr. 267 af 8. juni 1977)

Lov om begrænsning af svovlindholdet i brændsel (lov nr. 135 af 26. april 1972)

Lov om bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald (lov nr. 178 af 24. maj 1972)

Herudover er der pr. 1. januar 1991 ændringer i visse andre love, jf. § 113, nr. 7 og § 114 stk. 4.

Betalingsregler for spildevandsanlæg

Den gældende miljøbeskyttelseslovs regler om betaling af udgifter vedr. offentlige og fælles private spildevandsanlæg ophæves dog i følge § 115 først, når kommunalbestyrelsen vedtager betalingsvedtægter efter lov nr. 863 af 23. december 1987 om betalingsregler for spildevandsanlæg.

Fortsat gyldige

Lovens overgangsregler opretholder gældende bekendtgørelser, cirkulærer og vejledninger i det omfang, de ikke er i strid med loven. Der kan således være tilfælde, hvor enkelte bestemmelser i f.eks. en bekendtgørelse må anses for bortfaldet og afløst af de nye bestemmelser i loven (§ 114). Ligeledes bevarer afgørelser eller forlig truffet efter gældende regler deres gyldighed indtil videre. Revision af det gældende regelsæt vil ske i det omfang, det er nødvendigt, og hvor der skønnes at være miljømæssige fordele forbundet hermed.

Opfølgning

Som led i opfølgningen på den nye miljøbeskyttelseslov vil der inden d. 1. januar 1992 som minimum blive udstedt følgende nye bekendtgørelser:

Bekendtgørelser

- Bekendtgørelser til afløsning af miljøbeskyttelsesreglementet.
- Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, indeholdende ny fortegnelse over listevirksomheder.

- Bekendtgørelse om lokalisering af erhvervsmæssigt dyrehold. Denne bekendtgørelse nødvendiggøres af listereduktionen og vil bl.a. fastsætte regler om lokalisering af nyetableringer, udvidelser og ændringer af såvel bolignære som større husdyrbrug (herunder farme) samt erhvervsmæssige hundehandeler, hundekenneler, hundepensioner o. lign.
- Bekendtgørelse om pelsdyrfarme til afløsning af den gældende bekendtgørelse. Denne er også en følge af listereduktionen.
- Bekendtgørelse om godkendelse af gamle virksomheder.
- Bekendtgørelse til afløsning af lov om begrænsning af udledning af svovldioxid og kvælstofoxider fra kraftværker.
- Spildevandsbekendtgørelse til afløsning af den gældende spildevandsbekendtgørelse, samletankbekendtgørelse og nedsivningsbekendtgørelse.
- Bekendtgørelse om sikkerhedsstillelse og gebyrer for privat-ejede deponeringsanlæg, jf. § 50, stk. 4.
- Bekendtgørelse om bortskaffelsesgebyr for visse batterier, jf. lovens § 53.
- Bekendtgørelse(r) om henlæggelse af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen og Planstyrelsen (delegationsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af forretningsorden for Miljøklagenævnet.
- Bekendtgørelse om forretningsorden for Rådet for genanvendelse og mindre forurenende teknologi til afløsning for den nugældende.

Vejledninger

Der vil i efteråret 1991 blive udarbejdet følgende vejledninger:

- Vejledning om godkendelser, herunder rammegodkendelser.
- Vejledning om håndhævelse til erstatning for håndhævelsescirculæret fra 1985.
- Vejledning om ekspropriation til spildevandsanlæg og offentligt ejede affaldsbehandlings- og deponeringsanlæg.

Høring

Alle udkast til de her nævnte opfølgningsarbejder vil i efteråret 1991 blive forhandlet med de sædvanlige organisationer og myndigheder.

Miljøministeren har i forbindelse med behandlingen af lovforslaget aftalt en række retningslinier med Justitsministeren med henblik på at opnå en hurtigere, styrket og mere effektiv behandling af miljøstraffesager:

Der iværksættes en øget efteruddannelse og specialisering af politifolk og jurister med hensyn til behandling af miljøstraffesager.

I politikredsene etableres en øget juridisk medvirken og bistand under efterforskningen af disse sager.

Der etableres en mulighed for, at de regionale statsadvokater kan yde politikredsene juridisk assistance i større sager, såvel under efterforskningen som under den videre behandling i retten.

Så tidligt som muligt efter anmeldelsens indgivelse etableres der kontakt mellem politiet og miljømyndigheden med henblik på en afklaring af eventuelle spørgsmål vedr. den forvaltningsretlige behandling af sagen hos miljømyndigheden og stillingtagen til, om der skal tilvejebringes yderligere oplysninger af faglig, erhvervsmæssig eller teknologisk art, evt. ved forelæggelse for Miljøstyrelsen.

Politiets samarbejde med miljømyndigheden skal fortsætte under sagens videre behandling i takt med fremkomsten af nye relevante oplysninger angående sagens bevistema. I alle sager skal politiets høring af miljømyndighederne ske i form af et såkaldt præciseret høringsskema.

I mere indviklede og omfangsrige sager skal der på et tidligt tidspunkt inddrages en forsvarer, således at indsigelser fra sigtedes side og materiale til underbyggelse heraf kan behandles sideløbende med andre undersøgelser i sagen. Der bør fastsættes tidsfrister for afgivelse af eventuelle høringssvar for forsvareren i den forbindelse.

Med henblik på fastlæggelse af sigtelsens omfang i de større sager og foretagelse af en hensigtsmæssig beskæring, hvor noget sådant er indiceret, bør vedkommende statsadvokat og Miljøstyrelsen involveres på et tidligere stadium af sagen, end det hidtil har været praktiseret.

Der gennemføres en udvidet pligt til forelæggelse af miljøstraffesager for de regionale statsadvokater til afgørelse af tiltale- og sanktionsspørgsmålet og i den forbindelse eventuel forelæggelse for Miljøstyrelsen.

Der fastsættes generelt en pligt for politikredsene til at orientere statsadvokaterne om sager, der ikke er eller kan ventes færdigbehandlet inden for en frist af 1 år og om baggrunden for den lange sagsbehandlingstid.

Miljøstyrelsen skal deltage i behandlingen af større og vanskelige miljøstraffesager.

Der etableres nogle fællesseminarer på regionalt plan med deltagelse af medarbejdere fra miljømyndigheder og politiet og statsadvokaten med henblik på at fremme den gensidige forståelse af de problemer, der opstår i forbindelse med sagsbehandlingen, herunder den indenretlige behandling.

REGISTRERINGSBLAD

Udgiver: Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K

Serietitel, nr.: Orientering fra Miljøstyrelsen, 6/1991

Udgivelsesår: 1991

Titel:

Orientering om ny miljøbeskyttelseslov

Undertitel:

Forfatter(e):

Udførende institution(er):

Resumé:

Den nye lov om miljøbeskyttelse gennemgås med hovedvægten på det nye i loven samt på ændringerne i forhold til den gældende miljøbeskyttelseslov.

Emneord:

godkendelser; virksomheder; renere teknologier; genanvendelse; aftaler; lovgivning; anmeldelser; klageregler; kvoter; revision; mærkning; afgifter

ISBN: 87-503-9341-3

ISSN: 0107-2722

Pris (inkl. moms): 45 kr.

Format: AS5

Sideantal: 40

Md./år for redaktionens afslutning: oktober 1991

Oplag: 4500

Andre oplysninger:

omhandler lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse

Tryk: Scantryk, København